

Granskningsrapport

ÖVERSIKTLIG GRANSKNING AV GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING
OCH BALANSKRAVET I DELÅRSRAPPORT 2024
ANEBY KOMMUN

Kommunrevisionen Höglandet
| Aneby, Eksjö, Ydre, Höglandsförbundet |

Diarienummer: 2024/6
Datum: 2024-10-17
Handläggare: Jens Eriksson
Organisation: Revisionskontoret, Aneby kommunrevision

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	1
1.1 Uttalande vid granskning av måluppfyllelse, delårsrapport	1
1.2 Uttalande vid granskning av efterlevnad av balanskravet, delårsrapport	1
2. Bakgrund	2
3. Syfte och revisionsfrågor	3
4. Avgränsning.....	3
5. Revisionskriterier	3
6. Metod.....	3
7. Resultat av granskningen	4
7.1 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning.....	4
7.2.1 Finansiella mål.....	5
7.2.1 Verksamhetsmål.....	6
7.3 Balanskravet	7

1. Sammanfattning

På uppdrag av kommunens revisorer har Kommunrevisionen Högländet utfört en översiktlig granskning av huruvida Aneby Kommun har uppfyllt målen och riktlinjerna för god ekonomisk hushållning samt efterlevt balanskravet, så som dessa presenteras i delårsrapporten per 31 augusti 2024.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Kommunrevisionen Högländets uppdrag är att granska måluppfyllelse och balanskravet i delårsrapporten för att ge revisorerna tillräckligt underlag för sin bedömning.

1.1 Uttalande vid granskning av måluppfyllelse, delårsrapport

Enligt bestämmelser i kommunallagen ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Det åligger revisorerna att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2024.

Verksamhetsmål

Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har vi inte funnit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet avseende verksamhetsmålen inte skulle vara förenligt med de mål som fullmäktige fastställt i budgeten för 2024, med reservering för den osäkerhet som kvarstår kring vissa styrtalet och brukarundersökningar.

1.2 Uttalande vid granskning av efterlevnad av balanskravet, delårsrapport

Balanskravet

Vi konstaterar, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet inte kommer att uppfyllas. Vi ser ingen anledning till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär. Medel i resultatutjämningsreserven (RUR) finns tillgängliga och bör, med största sannolikhet, kunna användas för att täcka det negativa resultatet. Beslut om användning av RUR fattas av kommunfullmäktige i samband med årsbokslutet. Vi bedömer dock att det

finns behov av åtgärder för att säkerställa att verksamheten kan bedrivas inom tilldelade ekonomiska ramar.

2. Bakgrund

Enligt kommunallagen (KL) och lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) är kommunens revisorer skyldiga att årligen granska all verksamhet inom styrelse, nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden. Av 11 kap. 16§ KL framgår att fullmäktige ska behandla minst en delårsrapport som upprättats enligt 13 kap. 1§ LKBR. Revisorerna ska bedöma om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen tillräcklig. De ska även bedöma om resultaten i den delårsrapport som behandlats i fullmäktige är förenliga med de mål fullmäktige beslutat, 12 kap. 2§ KL. Uttalandet om detta avges i revisorernas skriftliga bedömning av delårsrapporten, vilken ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av densamma.

Delårsrapporten ska enligt 13 kap LKBR innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. Enligt Rådet för kommunal redovisnings (RKR) *rekommendation 17 delårsrapport* behöver delårsrapporten inte innehålla en fullständig förvaltningsberättelse, utan bara en förenklad förvaltningsberättelse. Den förenklade förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om:

- Kommunens och kommunkoncernens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning.
- En bedömning om balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.

Omfattning av målen och riktlinjerna regleras inte i lag, utan bestäms av fullmäktige i den enskilda kommunen.

Standard för kommunal räkenskapsrevision (KISA), som tagits fram av branschorganisationerna, täcker inte granskning av dessa specifika aspekter. Därför måste en separat granskning beställas för dessa delar vilket utförs av Kommunrevisionen Höglandet.

Denna granskning ingår i revisionsplanen för år 2024.

Revisionsobjektet för denna granskning är styrelsen som är ansvarig för delårsrapportens upprättande. Vår roll som granskare är att utföra granskningen i enlighet med god revisions sed och att ge revisorerna det underlag de behöver för att kunna göra en heltäckande bedömning.

3. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- Kommunen har uppfyllt målen och riktlinjerna för god ekonomisk hushållning i enlighet med de mål och riktlinjer som fastställts av kommunfullmäktige.
- Kommunens efterlevnad av balanskravet, baserat på de finansiella uppgifter som framgår av delårsrapporten per 31 augusti 2024.

4. Avgränsning

Vår granskning omfattar delårsrapporten per 2024-08-31.

Granskning har skett i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR och Skyrev. Det innebär att vi planerat och genomfört en översiktlig granskning. En översiktlig granskning är begränsad i omfattning och riktar i huvudsakligen in sig på intervjuer och analyser. De granskningsåtgärder som vidtas gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en fullständig revision utförts.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, tex förskingring.

Den granskade delårsrapporten fastställdes av kommunstyrelsen 2024-10-14 och fullmäktige behandlar delårsrapporten 2024-10-28.

5. Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer:

- Kommunallag (2017:725) (KL)
- Lag (2019:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

6. Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Översiktlig analys av delårsrapportens förvaltningsberättelse i analysen ingår: fullmäktiges mål och/eller uppdrag i årsbudget och avrapportering av målfyllelse och /eller fullmäktiges särskilda uppdrag i delårsrapport.

- Efterlever balanskravet.

Rapporten är faktakontrollerad av kommunens ekonomichef.

7. Resultat av granskningen

7.1 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Aneby kommun har antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Ur ett finansiellt perspektiv innebär detta att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service, omsorg och tjänster som den konsumerar. Ur ett verksamhetsperspektiv innebär det att kommunen ska ha förmågan att driva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

Enligt riktlinjerna, för att uppnå god ekonomisk hushållning krävs att:

- Samtliga finansiella mål har uppnåtts under räkenskapsåret.
- En övervägande del av verksamhetsmålen har uppfyllts under året eller utvecklats i en positiv riktning i förhållande till målformuleringen.

Aneby kommuns strategiska mål och uppdrag framgår av det kommunövergripande styrkortet, som omfattar fem perspektiv: Attraktiv kommun, God ekonomi, Medskapande arbetsplats, Värdeskapande processer och Hållbart samhälle. För 2024 består detta styrkort av 11 styrtal, och det är dessa övergripande styrtal som utvärderas i relation till god ekonomisk hushållning.

Kommunstyrelsen bedömer att god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv förväntas uppnås 2024, trots det svagare ekonomiska resultatet och en underliggande negativ trend i ekonomin. Ur ett verksamhetsperspektiv bedöms det vara möjligt att uppnå god ekonomisk hushållning för helåret.

Kommentar

Vi noterar att kommunstyrelsen har gjort en sammantagen bedömning av god ekonomisk hushållning.

7.2.1 Finansiella mål

Tabell redovisning av finansiella mål

Styrtal	Målvärde	Utfall	Kommunstyrelsens kommentar	Revisionens kommentar
Årets resultat som andel av skatt och generella bidrag i %, genomsnitt under de senaste 10 åren.	2%	2,2% Trend: Minskning	Trots en negativ prognos som ger -2,7% för året, visar genomsnittet på 10 år att målet nås. (Grönt)	Styrtal redovisas korrekt. Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta utfallet eller bedömningen enligt riktlinjerna.
Soliditeten (inklusive ansvarsförbindelse) i procent, genomsnitt under de senaste tre åren.	11%	16 % Trend: Minskning	Soliditeten beräknas till 16 procent för januari-augusti, vilket även är prognosen för året. (Grönt)	Styrtal redovisas korrekt. Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta utfallet eller bedömningen enligt riktlinjerna.
Självfinansieringsgrad av investeringar i procent, genomsnitt under de tre senaste åren.	100%	132% Trend: Minskning	Självfinansieringsgraden för året uppgår till 37 procent, tack vare hög självfinansieringsgrad för 2022 uppnås målet. (Grönt)	Styrtal redovisas korrekt. Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta utfallet eller bedömningen enligt riktlinjerna.

I delårsrapporten redovisar kommunen samtliga finansiella mål och styrtal som fullmäktige fastställt. De finansiella målen mäts genom tre styrtal. Av redovisningen framgår att samtliga styrtal uppnås i samband med delårsrapporten. Kommunstyrelsen prognostiserar även att styrtalen kommer att uppnås vid årets slut.

Kommentar

Aneby kommun förväntas uppnå sina finansiella mål för 2024, trots en fortsatt negativ trend i det ekonomiska läget. Helårsprognosen pekar på ett underskott om -13,7 mnkr, vilket är 18,9 mnkr sämre än det budgeterade överskottet på 5,2 mnkr. Nettokostnaderna har ökat markant, främst på grund av högre pensions- och lönekostnader. Dessa kostnadsökningar, som till stor del beror på värdesäkring av pensioner kopplad till inflationen samt löneökningar, uppgår sammanlagt till cirka 25 mnkr. Även om skatteintäkter och bidrag har ökat med 20 mnkr, täcker detta inte de ökade kostnaderna, vilket har bidragit till en försämring av kommunens ekonomiska resultat.

Trots det negativa resultatet för 2024 är vår bedömning att kommunens finansiella mål är förenliga med fullmäktiges intentioner, tack vare tidigare års positiva resultat. Det är dock tydligt att kommunen står inför betydande ekonomiska utmaningar som kräver fortsatta strukturella åtgärder för att återställa balansen mellan kostnader och intäkter på längre sikt. Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen.

7.2.1 Verksamhetsmål

Tabell redovisning verksamhetsmål

Attraktiv kommun	Målvärde	Utfall	Kommunstyrelsen kommentar	Revisionens kommentar
Styrtal 1: Jag är nöjd med de tjänster och den service som erbjuds från Aneby kommun	3,5	3,42	Avser brukarenkäter till vårdnadshavare inom barn-och utbildningsavdelningen. Styrtal: Delvis uppnått (Gult) Trend: Negativ	Styrtal redovisas korrekt. Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta utfallet eller bedömningen enligt riktlinjerna.
Styrtal 2: Aneby kommuns ranking som företagskommun enligt Svenskt Näringsliv.	73	113	Det är en försämring med 41 placeringar jämfört med 2023. Styrtal: Delvis uppnått (Gult) Trend: Negativ	Styrtal redovisas korrekt. Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta utfallet eller bedömningen enligt riktlinjerna.
Medskapande arbetsplats	Målvärde	Utfall	Kommentar	Revisionens kommentar
Styrtal 3: Hållbart medarbetarengagemang (HME), index	82	81,3	Motivation 80,2, Ledarskap 79,7, Styrning 83,9 Styrtal: Delvis uppnått (Gult) Trend: Negativ	Styrtal redovisas korrekt. Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta utfallet eller bedömningen enligt riktlinjerna.
Styrtal 4: Sjukfrånvaron i %, totalt inklusive kort och långtidsfrånvaro	5,9%	6,3%	Utfallet avser total sjukfrånvaro under perioden januari till juli 2024. Långtidsfrånvaron avser 34 procent av den totala sjukfrånvaron. Styrtal: Delvis uppnått (Gult) Trend: Positiv	Styrtal redovisas korrekt. Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta utfallet eller bedömningen enligt riktlinjerna.
Värdeskapande processer	Målvärde	Utfall	Kommentar	Revisionens kommentar
Styrtal 5: Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor i procent.	89%	87,2%	Utfallet har förbättrats jämfört med 2023 (82%). Styrtal: Delvis uppnått (Gult) Trend: Positiv	Styrtal redovisas korrekt. Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta utfallet eller bedömningen enligt riktlinjerna.
Styrtal 6: Andelen 80+ i särskilt boende eller med hemtjänst i ordinärt boende	24%	Mäts ej	Redovisas årligen utifrån resultat från Kolada (prel v46 2024). För 2023 blev andelen 26%.	Styrtal redovisas, men utfall utvärderas först i årsredovisningen. Ingen mätdata tillgänglig för delårsrapporten.
Hållbart samhälle	Målvärde	Utfall	Kommentar	Revisionens kommentar
Styrtal 7: Energieffektivisering, minska energiförbrukningen i kWh	1 788 933	1 743 177	Elförbrukningen har minskat med 2,6 % jämfört med samma period föregående år. Styrtal: Uppnått (Grönt)	Styrtal redovisas korrekt. Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta utfallet eller bedömningen enligt riktlinjerna.
Styrtal 8: Jag känner mig delaktig i utformningen av de tjänster som jag erhåller från Aneby kommun.	3	3,06	Avser brukarenkäter till vårdnadshavare inom barn-och utbildningsavdelningen. Styrtal: Uppnått (Grönt) Trend: Negativ	Styrtal redovisas korrekt. Vi har inte funnit anledning att ifrågasätta utfallet eller bedömningen enligt riktlinjerna.

I delårsrapporten redovisar kommunen samtliga verksamhetsmål och styrtal som fullmäktige fastställt. Verksamhetsmålen mäts genom åtta styrtal (varav sju mäts vid delåret). Av redovisningen framgår att två styrtal uppnår måluppfyllelsen i delårsrapporten, medan ett par styrtal uppnår delvis målet och utvecklas i en positiv riktning. Tre styrtal uppnår delvis målet men med en negativ trend. Brukarundersökningarna kommer att kompletteras under hösten, vilket kan påverka resultaten i årsbokslutet. Sammantaget prognostiserar kommunstyrelsen att god ekonomisk hushållning är möjlig att uppnå till årets slut, i enlighet med riktlinjerna.

Kommentar

Utifrån vår översiktliga granskning av delårsrapporten och kommunstyrelsens rapportering kan vi konstatera att två av åtta styrtal har uppnått måluppfyllelsen vid delårsrapporteringen. Ytterligare två styrtal har delvis uppnåtts med en positiv trend, medan tre styrtal delvis uppnår målet men med en negativ trend. Ett styrtal kommer att utvärderas i årsredovisningen, då det för närvarande saknas mätdata i delårsrapporten

Baserat på vår granskning har vi inte funnit något som ger anledning att ifrågasätta styrelsens bedömning av måluppfyllelsen för delåret, och bedömningen är i enlighet med fullmäktiges riktlinjer. Det är dock viktigt att notera att brukarundersökningarna ännu inte är färdigställda, vilket kan påverka de slutliga resultaten vid årsbokslutet. Sammantaget finns förutsättningar att uppnå god ekonomisk hushållning, med reservation för den osäkerhet som kvarstår kring vissa styrtal.

7.3 Balanskravet

Enligt kommunallagen ska kommuner göra en avstämning av balanskravet och redovisa detta i förvaltningsberättelsen. Från och med 2024 kan kommuner inte längre göra avsättningar till resultatutjämningsreserv (RUR), då sista året för sådana avsättningar var 2023. RUR kan dock fortfarande disponeras för att täcka negativa resultat under vissa förutsättningar, exempelvis vid en svag skatteunderlagstillväxt eller en minskning av invånarantalet med mer än 0,5 procent.

Enligt SKR cirkulär (24:38) uppfylls kraven för att använda RUR under 2024, och kommunfullmäktige kan besluta om att använda reserven för att återställa ett negativt resultat i samband med årsbokslutet. Disponering av tidigare avsatta medel i RUR kan ske fram till 2033.

Vidare har kommunallagen från och med 2024 infört möjligheten att skapa en ny resultatreserv (RER). För att kunna avsätta medel till RER måste kommunfullmäktige besluta om riktlinjer för hur reserven ska hanteras. I dagsläget har Aneby kommun ännu inte beslutat om sådana riktlinjer.

Kommentar

Vi konstaterar, utifrån den helårsprognos som lämnas i delårsrapporten, att styrelsen bedömer att det lagstadgade balanskravet inte kommer att uppfyllas.

Vi ser ingen anledning till att göra en annan bedömning, beaktat de osäkerhetsfaktorer som en prognos innebär.

I vår bedömning har vi beaktat den information som framgår av delårsrapporten. Kommunen redovisar en prognos på årets resultat efter balanskravsjusteringar till -13,7 mnkr. Det bör noteras att Aneby kommun torde ha möjlighet att använda sin resultatutjämningsreserv (RUR), som för närvarande uppgår till 23,6 mnkr, för att balansera det negativa resultatet. Från och med 2024 är det inte längre möjligt att göra avsättningar till RUR, men disponering av tidigare avsatta medel är möjlig under vissa förutsättningar. Kommunfullmäktige kommer att fatta beslut om eventuell användning av RUR vid årsbokslutet som en åtgärd för att hantera det negativa resultatet.

Aneby 2024-10-17

Kommunrevisionen Högländet

Jens Eriksson
Revisionschef

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Jens Eriksson

Datum: 2024-10-17 15:53

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

7C4DAE922CCCD5BFC9821AFB116F13F90F594363FBF3F72A00B9A7AE1425D21B